

A nyolcvanéves Lampé László professzor köszöntése

Szinte hihetetlen, hogy már ő is túllépte a nyolcadik X-et. Fiatalos fizikuma és szelleme ezt cáfolni látszik, de a naptár könyörtelenül csalhatatlan. A jászberényi asztalosmester fia a negyvennyolcas centenáriumi évében iratkozott be a debreceni egyetem orvosi fakultására, ahol szorgalmával és emberi tulajdonságaival hamar kitűnt. Társai tudták, hogy az akkor még vékony, szőke, okos és céltudatos fiú sokra hivatott. Kezdetől tudatosan szülés-nőgyógyásznak készült, holott erre nem sarkallta a családi hagyomány. Ezek után nem meglepő, ha szigorlat után Árvay Sándor professzor meghívta a klinikájára. Nem okozott csalódást, a nagy intézet nagy létszámú orvosi karában megtalálta a helyét. Olyan kiválóságok között, mint – a tanszékvezető professzor mellett – Ruzicska Gyula és Gyöngyössi Andor tanár urak. Ők is tudták,

hogy Lampé László a jövő embere, de a kortársak versenyében helyt kellett állnia. Szakorvossá 1957-ben avatták. Már medikus korában a nagyok szerzőtársa, és a történelmi anakronizmus neki szerencsét hozott, azaz élni tudott a felkínált lehetőséggel. A berlini fal hirtelen felhúzása után az akkori NDK-ból sokan menekültek Nyugatra. Őket pótolták a szocialista országokból küldött orvosok, köztük a fiatal debreceni tanárségéd, a szemész nejevel együtt. Mód nyílt a német nyelvben való jártasság elmélyítésére és szakmai önállóságra. Lampé László itt is jól megállta a helyét, közben szert tett a további pályafutásához elengedhetetlenül szükséges nemzetközi ismeretekre és tapasztalatokra. Segítették ebben a hosszabb külföldi tanulmányutak (Stockholm, London, Oxford, Cardiff, Detroit).

Hazajövele után, a napi munka mellett, 1968-ban szerezte meg a kandidátusi fokozatot. Értekezésének címe: „A magzati jóanyagcsere és a pajzsmirigyműködés kísérletes vizsgálata”. Majd egyre inkább a klinikai kutatások foglalkoztatták: köztük az Rh-szenzibilizáció megelőzése, a magzati hemolitikus betegség diagnosztikája, a magzati hypoxiás károsodások megelőzése, a családtervezés és az onkológia. A szülészeti és nőgyógyászati klinika élére 1973-ban nyert kinevezést, amelynek 22 éven keresztül volt az igazgatója. Doktori értekezésének címe a „Szülésmegindítás”, az időpontja: 1978. Harmonikus egységet alkotott nála a gyógyítás-oktatás-kutatás hármas feladata. A progresszív betegellátás szabályainak kidolgozása, a megbízható diagnosztika, az optimális műtéti megoldások, új szülésszoba, a császármetszést szolgáló műtő, terhesambulancia, genetikai tanácsadó, ultrahang-laboratórium, újszülöttszotyály kialakítása, mind a korszerű szülészet-nőgyógyászatot szolgálták. Oktatásban az új tan- és szakkönyvek szülésznőknek, medikusoknak és szakorvosoknak egyaránt. Smid Istvánnal közösen készített tesztkérdéskötet nagyban elősegítette a vizsgára való felkészülést. Az *Intenzív szülésszoba* című, nívódíjat nyert szakkönyv (1973, 1986) 1980-ban orosz nyelven is megjelent. A *Szülészet-nőgyógyászat* című, szokatlan formájú, plasztikus ábrákkal ellátott háromkötetes tankönyve (1981) ugyancsak nívódíjas, a második kiadását 1983-ban a nemzetközi könyvkiállításon I. díjjal jutalmazták. A negyedik kiadás szerzőtársa az egykori munkatárs, Papp Zoltán professzor (1992). Ötödik kiadása folyamatban van. A Póka Róberttel közösen írt *Operative obstetrics and gynecology* 2003-ban jelent meg. *A gyógyszeres terápia* társszerzője

Gödény Sándor. Két kiadásban (2004, 2006) látott napvilágot a *Szülésznők könyve* című munkája.

Tudományos munkásságáról 285 közlemény és több mint 130, nemzetközi kongresszusokon tartott előadás tanúskodik. Külföldi tanulmányútjai során széles kapcsolatrendszer alakított ki az Amerikai Egyesült Államokban, Angliában, Hollandiában, de mindenekelőtt az akkor még két Németországban. Kezdeményezője és első társelnöke az 1945-ben megszakadt, majd 1994-ben újraalapított Magyar–Német Nőorvos Szövetségnek. A WHO-val és az ENSZ Népesedési Alappal kialakított együttműködése keretében 1980 után 50 nemzetközi tanfolyamot rendeztek, 63 országból 348 orvos részvételével, majd 1992-ben klinikája elsőként érdemelte ki a „Baby-friendly Center Hospital” rangot. A klinikát a WHO 1987-ben „Collaborating Centerré” avatta. Vezetőségi, elnökségi tagja volt a Nemzetközi Nőorvos Szövetségnek (FIGO), az Európai Nőorvos Szövetségnek (EAGO), az Európai Nőorvos Uniónak (UPIGO), továbbá tizenegy ország nőorvostársasága választotta tiszteletbeli tagjává. A Royal College of Obstetricians and Gynaecologists „Fellow ad eundem” címmel választotta tagjává.

Tanszékén a tanítványai: Borsos Antal, majd Tóth Zoltán követték, megbízható főorvosi gárdát nevelt. Munkatársai közül öten szereztek MTA doktori, 22-en kandidátusi, PhD fokozatot.

Itthon három évtizeden át tagja volt az ETT valamennyi bizottságának, elnöke az ETT-TUKEB Reprodukció Etikai Ad Hoc Bizottságának, igazgatóhelyettese az Országos Szülészeti és Nőgyógyászati Intézetnek, el-

nöke a Magyar Nőorvos Társaságnak (1981–1984), 2006-tól örökös tiszteletbeli elnöke. 1999-től professor emeritus, 1997–2000 között a Nyíregyházi Egészségügyi Főiskola Védőnőképző Szak szakigazgatója. Több hazai és nemzetközi kongresszus, nagygyűlés, szimpózium rendező elnöke, társelnöke az 1983-ban tartott Semmelweis–Michaelis magyar–német kongresszusnak és elnöke a IX. EAGO kongresszus (1996) tudományos bizottságának.

Napjainkban 11 külföldi, négy hazai szaklapnak – köztük a 150. évfolyamát ünneplő *Orvosi Hetilap*nak is évtizedek óta – a szerkesztőbizottsági tagja. Az *Orvosi Hetilap*ot megjelentető *Markusovszky Lajos Alapítvány Kuratóriumának az elnöke.*

A Debreceni Orvosegészségügyi Nagyjai sorozatban megírta Kenézy Gyula, Kovács Ferenc és Árvay Sándor professzor elődök életrajzát, társszerzőként a *Százéves a Magyar Nőorvos Társaság történetét* és a debreceni orvosi numizmatika szép kivitelezésű kötetét, két kiadásban.

Oklevelei, kitüntetései, dísztagsági dokumentumai dolgozószobájában egy falat betakarnak.

Kiegyensúlyozott ember, apa és nagyapa, élete párja Zajác Zoltán szemész professzornő.

A betegek tízezrei, munkatársai, tanítványai, barátai mellett elsősorban az *Orvosi Hetilap* nevében köszöntjük 80. születésnapja alkalmából *Lampé László professzor urat.*

Ad multos annos, *Kedves Barátunk*, irány a kilencedik évtized vége, szeretnénk akkor is e sorokat kiegészítve megismételni!

Fehér János dr. – Szállási Árpád dr.